

“Kaj bi vam pomenilo, če bi komet padel na Mladino?” — Janez Janša

JANEZ JANŠA, PREDSEDNIK VLADE IN SDS
GREGA REPOVŽ, BORUT MEKINA, FOTO BORUT PETERLIN

JANEZ JANŠA NAJPREJ NI IMEL ČASA ZA INTERVJU ZA MLADINO. ZARADI ZASEDENOSTI, SO NAM SPOROČILI. TO NI BILO PRESENETLJIVO; NE NAZADNJE. MLADINI INTERVJUJA NI DAL OD LETA 1995. PRETEKLI TEDEN PA SMO VENDARLE DOBILI POZITIVEN ODGOVOR NA PROŠNJO, KAR JE AVTOMATIČNO POMENILO, DA BO NASTOPIIL V ZADNJI ŠTEVILKI MLADINE PRED VOLITVAMI. PRED TEM JE, PODOBNO NENAVADNO, DAL INTERVJU ZA DNEVNIK. POGOVOR ZA TA ČASOPIS JE PRAV TAKO ŽE DALJ ČASA ZAVRAČAL.

VPRAŠANJ JE BILO VELIKO. IN VENDAR SMO NEKATERE DOGODKE ŽELELI Z NJIM BOLJ NATANČNO RAZSVETLITI. ZARADI OBVEZNOSTI PREDSEDNIKA VLADE JE BILO VNAPREJ DOLOČENO, DA POGOVOR TRAJA ENO URO. TA JE HITRO MINILA. KO SE JE NAŠ ČAS IZTEKEL, JE PREDSEDNIK VLADE REKEL: NASLEDNJE VPRAŠANJE JE ZADNJE.

Hvala za intervju, gospod predsednik. A vseeno: kako to, da ste se v zadnjem trenutku premislili in se odločili dati intervju Mladini? Zadnjič ste ga dali leta 1995.

► V vsaki številki ste imeli najmanj deset pripekov o meni. Mislim, da me bralci niso pogrešali.

Je bila to taktična odločitev, da ste tako ostri, brezkompromisni?

► Jaz odgovorjam na vprašanja. Osnovno smer intervjuja pa vedno določijo tisti, ki vprašanja postavljajo.

V ZDA se lomi ena finančna institucija za drugo. V Evropi se je rast hitro upočasnila. Nemčija je pred objavo recesije. O upadanju naročil poročajo iz najboljših slovenskih podjetij. Imate kot predsednik vlade že scenarij za izbruh globalne krize?

► Globalna kriza ni oziroma ne bo nekaj, kar bi kot en velik orkan zajelo celoten planet z enakimi posledicami za vse. Finančna kriza se je začela v ZDA. Velik del posledic iz prvega vala finančne krize je bil saniran. Napovedana rast za letošnje leto za ZDA je bila div-

gnjena in popravljena na 3,8 %. To, kar se dogaja zdaj, je logičen odmev prvega vala, saj je preveč napihnjen balon počil tudi v drugem in tretjem členu v finančni verigi. Za vse kredite ni realnega pokritja. V Evropi pa se finančna kriza ni odrazila povsod enako. Kjer je realni sektor močnejši, na primer v Nemčiji, je bil vpliv krize bistveno manjši kot drugod - recimo v Veliki Britaniji, kjer je finančni sektor pomembnejši del nacionalne ekonomije. Slovenija kot država izvoznica, ki izvozi 70 odstotkov na trge EU, je bolj vezana na tiste evropske države, kjer je realni sektor močnejši. Zato je bil in bo neposredni vpliv svetovne finančne krize na nas bistveno manjši, kot so nekateri napovedovali. Predvsem pa je Slovenija v zadnjih letih naredila nekatere pomembne reformne korake, ki so okrepili konkurenčnost gospodarstva. To je res v veliki meri odvisno od ekspanzivnosti evropskega trga, hkrati pa tudi od nekaterih drugih, kjer ni opaziti bistvenih zastojev. Izvoz blaga in storitev v Rusko federacijo smo v dveh letih praktično podvojili, z ene na dve milijardi dolarjev. V naslednjem letu sicer lahko kot posledico ohlajanja globalne ekonomske rasti pričakujemo zahtevnejše pogoje poslovanja, upočasnitev rasti tudi v Sloveniji in manjše dobičke podjetij, ne pa recesije. Rast bo tudi v letu 2009 bistveno višja od evropskega povprečja, inflacija se bo še naprej zniževala. Nobenih resnih znakov ni, ki bi dajali osnovo za govorjenje o recesiji.

Nekaj podatkov je slabih. Navkljub gospodarski rasti, ki jo izpostavljate, rast produktivnosti iz leta v leto pada. Zdaj je na ravni iz leta 2004.

► Ustavimo se pri tem podatku. Produktivnost je predvsem razmerje med ustvarjeno vrednostjo in vloženo količino dela. Če manj zaposlenih naredi več, je produktivnost višja. Če se poveča zaposlenost, statistično produktivnost pade.

Padanje rasti produktivnosti tudi kaže, da se je povečala zaposlenost v sektorjih, kjer se zahte-

Mediji so pisali. Kakšen argument. Vi ste napisali v svoji zgodovini že toliko stvari, ki so dobile brke.

vajo nižje kvalifikacije, manj izobražena delovna sila. Gre predvsem za zaposlovanje v gradbeništvu, v infrastrukturnih investicijah. Rast produktivnosti je od leta 2005 padla s 4,5 na 4,2 odstotka v letu 2006, na 3,7 v letu 2007 in napoved Umarja je, da bo letos 3,3 odstotka. To je na ravni leta 2003.

► Če smo bili čedalje manj produktivni, kako si razlagate potem podatke, da smo ustvarili bistveno več kot prej? Kako je to mogoče?

Prvi razlog je seveda mednarodna konjunktura. Drugi pa izhaja iz izvajanja velikih infrastrukturnih investicij z zadolževanjem v tujini. Te investicije, ki jih izvaja država, so tiste, ki so poganjale visoko rast.

► Ključni generator rasti je v prvem polletju letošnjega leta je bil nesporno izvoz. Gradbeni sektor je še le na drugem mestu. Kar se pa tiče zaposlenosti v gradbenem sektorju: res gre za večinsoma razmeroma nezahtevna delovna mesta, niso pa vsa taka. Na večini teh delovnih mest delajo delavci iz drugih držav. V gradbenem sektorju teh del ne opravljajo državljani Slovenije, ampak delavci iz Bosne, Slovaške, Ukrajine, Romunije. To ne pomeni, da si ne zaslužijo višjih plač, pomeni pa, da ta podatek bistveno ne prizadeva kupne moči v Sloveniji.

Ravno zato, ker je izvoz ključen in ker na trge EU izvozimo kar 70 odstotkov, vas sprašujem glede priprav na krizo. Ključni trgi so v težavah. Na ravni evroobmočja se je BDP v 2. četrtletju znižal za 0,2 odstotka, na ravni celotne EU za 0,1. Sami ste izpostavili Nemčijo. V drugem četrtletju je tam BDP padel za 0,5 odstotka, v Italiji in Franciji za 0,3 odstotka, Danska in Estonija sta že uradno v recesiji. Gospodarsko okolje se radikalno spreminja.

► Vem, da se spreminja. Marca 2005 smo na Evropskem svetu zaglani drugo fazo prenovljene lizbonske strategije. Evropska komisija je pripravila obsežne študije, iz katere so izhajale napovedi trendov gospodarskega in socialnega razvoja v Evropi v letih, ki jih sedaj živimo. Takrat je bil sklep Evropskega sveta, da reforme, ki jih je Evropa izvedla, niso dovolj, da je treba iti v drugo fazo. Slovenija je takrat začela lastne reforme. Naredili smo jih na davčnem področju, na trgu dela - ne v celoti, a do meje, ki jo je bilo mogoče uskladiti s sindikati. Nekatero druge evropske države tega ni

so storile. Zato je tudi slika po državah zdaj različna. So države, ki so imele zelo veliko rast v preteklosti, in zdalej ta peša. So države, ki so imele nizko inflacijo v preteklosti, pa imajo zdaj visoko. So države, ki so imele težave za inflacijo v preteklih letih. V lanskem letu je bila med njimi tudi Slovenija. Pri nas se inflacija zdaj umirja, v Belgiji in Luksemburgu pa na primer raste in je praktično že na ravni slovenske. Evropa ni enoten prostor in tudi v naslednjih letih bo ekonomski položaj vsake od evropskih držav odvisen od tega, koliko reform so posamične države naredile v preteklih letih. Ko gre za Slovenijo, bodo ključni makroekonomski kazalci zelo odvisni tudi od tega, koliko trdnjeji so naši temelji zaradi izvedenih ukrepov iz paketa gospodarskih in socialnih reform.

Zakaj je takšna skrivnost, kdo vaši stranki dela predvolilno kampanjo? Družne stranke povedo, kdo jim dela kampanjo, njihovi kreativci nastopajo. Od SDS tede podatka ni mogoče izvesti. Zakaj je to skrivnost?

► Kdo od kreativcev drugih strank pa je nastopil? V Mladini smo pretekli teden pisali o vseh. O kampanji so govorili kreativci, ki delajo za SD, LDS, Zares ... Pri vas nismo izvedeli nič.

► SDS je zelo jasno povedala, kako bo s kampanjo, kdo jo vodi, kdo je šef volilnega štaba in katera agencija nam dela dizajn.

Katera torej?

► Agencija Mangart, tako kot pred štirimi leti. Celoten dizajn, od plakatov do oglasov po lokalnih medijih, je nadaljevanje projekta izpred štirih let. Nismo tujih svetovalcev. Te lahko najдете pri konkurenci.

Stranka izvaja tudi projekte, ki niso všteti v predvolilno kampanjo - gre za brezplačnike, ki so se pojavili pred volitvami. Če pustimo ob strani vsebino: v njih se pojavljajo reklame državnih podjetij, glavni financir te dejavnosti je torej kar država.

► Katera državna podjetja pa oglašujejo?

Na primer Pošta Slovenije.

► Pošta oglašuje marsikje in državnega podjetja oglašujejo marsikje. Ker objavljate javnomnenjske raziskave, sem pred časom pogledal vašo spletno stran in na njej opazil oglase delno državnega podjetja Hit. Po tej logiki bi morali tudi vi objavljati stvari, ki so blizu SDS.

In SDS nima nič s temi brezplačniki?

► SDS nima nič s temi brezplačniki in niso naša vzporedna kampanja. Edini brezplačnik, ki me je, kolikor vem, prosil za intervju, je bil Žurnal 24. In Žurnal 24 je edini brezplačnik, ki bi ga lahko po teoriji zarote, ki jo v Mladini včasih oglašuje, morda šteli blizu nam, ker je izdajatelj avstrijska Styria, katere lastniki so katoliški skladi graške škofije, v temu pravite črni kapital. Ne vem pa, če je Žurnal 24 ravno propagandni stroj kakšne koalicijske stranke. Odkar je prišla vaša koalicija na oblast, so podjetja v pretežni lasti države, gre predvsem za Telekom, Mobil, Pošta Slovenije, drastično znižala oglaševanje v točno določenih medijih: na primer v Mladini in Dnevniku. Odkar se je začela vojna proti tajkunom, se je tudi znižalo oglaševanje v Delu.

► Ne vem, od kod vam ti podatki, jaz jih nimam. Lahko vam verjamem, lahko pa tudi ne. A recimo, da je tako, kot pravite. In pravite, da to ni dobro. S tem se strinjam. Dobro pa je bilo potem v prejšnjem mandatu, ko je recimo Mobil na veliko oglaševal v Mladini? Tisto pa je bilo prav?

Pa recimo, da je bilo prej res tako. Če je bilo, to ni bilo prav. A če je zdaj isto, pomeni, da se ni nič spremenilo?

► Ne vem, če je isto. A če je bilo res tako, kot pravite, potem kritizirate tudi sami sebe, potemtakem ste bili po tej logiki takrat vi vladno glasilo.

Mladina je politični tednik z najvišjo naklado v državi in s tem zanimiv za oglaševalce.

► Kakšna pa je naklada Mladine? Stabih 14.000 izvodov. Za državo z dvema milijonoma prebivalcev je to visoka naklada.

► Oglaševati na veliko v časopisu, ki ima 14.000 naklade, ki je političen in ga ne berejo široke množice potrošnikov, je po mojem mnenju bistveno bolj politično motivirano kot oglaševati v brezplačniku, ki ima 100.000 naklade in izhaja vsak dan.

Mar ni indikativno, da v trenutku, ko se začne boj proti tajkunom, podjetja v posredno državni lasti odtegnejo Delu oglase?

► Oh, zdaj ste si to izmislili.

Ne, takšni so podatki. V Delu je tovrstnega oglaševanja za 50 odstotkov manj.

► Vsa podjetja, ne le državna, zdaj pripravijo za reklame verjetno bistveno manj kot v zadnjem letu, ker

so ekonomske razmere slabše in so delnice padle.

Se strinjate, da država ne more biti uspešna in demokratična brez neodvisnih in kvalitetnih medijev?

► Absolutno. Ne more biti demokratična brez medijev, ki nadzorujejo in kritizirajo vladno. S tega vidika je stanje, ki ga imamo v zadnjih nekaj letih, bistveno bolj normalno kot stanje, kakršno je bilo prej. Prej je večina medijev hvalila vladno in kritizirala opozicijo.

Zakaj ste torej poskušali nazorsko spreminjati medije?

► Kako pa se to da? Vi ste urednik enega časopisa. Kako se vas da nazorsko spreminjati?

Spoštovani predsednik. Sam sem pred leti z nekega časopisa odšel zato, ker ste to izvajali, in ta časopis poznate. Gre za Delo.

► Morda pa so zahtevali kakšne kvalifikacije za delo? Izobrazbo? Morda ni edini razlog za to, da ste odšli, da vas je nekdo skušal nazorsko spreminjati, morda so za to delo potrebni še kakšni drugi pogoji.

Oprostite. Če je problem izobrazba, zakaj torej jaz nisem mogel normalno delati na Večeru? (To vprašanje je postavil Borut Mekina, ki je sicer magister znanosti, op. p.)

► Če je bilo to razlog, da ste odšli z Večera, zakaj niste šli zdaj nazaj? Če je bil razlog vašega odhoda, da so vas skušali nazorsko spreminjati, potem zdaj najbrž ni nobenega dvoma, da ima Pivovarna Laško Večer spet v svojih rokah, da ste si nazorsko blizu in da lahko greste nazaj. Torej se strinjate, da nekaj časa Pivovarna Laško medijev ni imela v svojih rokah?

► (Janez Janša kratko pomolči, op. p.) Pivovarna Laško je bila ves čas lastnik.

Drži, ampak je sklenila nek dogovor. In to z vami.

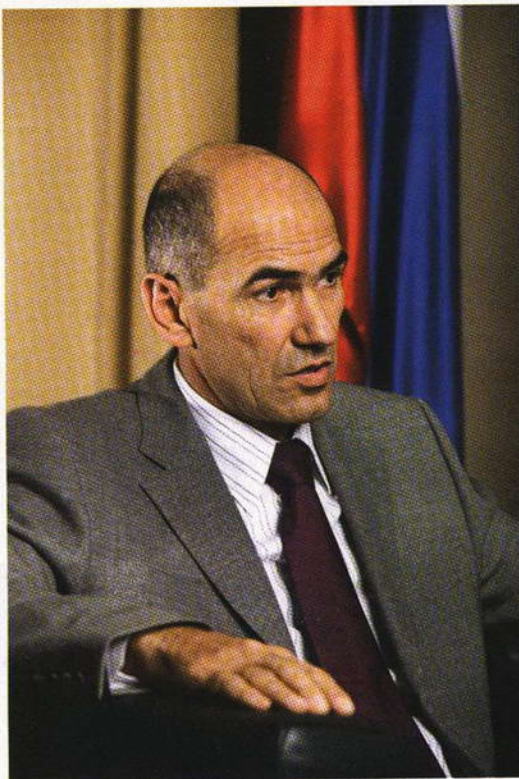
► S Pivovarno Laško se nikoli nisem dogovarjal o vsebini Dela.

O tem, da ste se dogovorili, so vsi ostali udeleženci dogovora že govorili. O tem danes v javnosti ni več dvoma. Pa vendar - vam je žal, da ste se tega lotili?

► Vsi so govorili, da je nekaj bilo, in zato to drži?

Dejstvo je, da je bila zadeva realizirana. Dejstvo je, da so bile delnice Mercatorja prodane Pivovarni Laško. Dejstvo je, da je ob istem lastniku sledila nenadna menjava nadzornih svetov. Nato upravn. Nato urednikov. Dejstvo je tudi, da ste potem, ko je

Zagotovo sem z državno sekretarko komuniciral po telefonu, tudi s SMS-sporočili. Nisem pa naročal uredniške politike Dela.

brezskrupulozna Pivovarna Laško dogovor prekinila, razrešenega predsednika nadzornega sveta Dela postavili za predsednika skupščine državne KAD. Gospod predsednik, o tem, da se je to dogajalo, v Sloveniji nihče resen ne dvomi. Tudi vaši volivci ne.

► Najprej nekaj razčistimo. To, kar trdite, je vsaj na pol izmišljeno.

Katera polovica drži?

► To, da je bil Mercator prodan. A bil je prodan, ker sta se tako odločila paradržavna sklada, ne pa vlada, in po ceni, ki je bila višja od cene na borzi.

Ste pošiljali Andrijan Starina Kosem SMS-sporočila, kdo naj bo predsednik nadzornega sveta, kdo naj bi sprejel uredniško funkcijo. Ste ali niste?

► Zagotovo sem z državno sekretarko komuniciral po telefonu, tudi s

SMS-sporočili. Nisem pa naročal uredniške politike Dela. Tudi ni bila pristojna za to.

Nedvomno ste naročali, katere funkcije naj kdo zasede. Ta SMS-sporočila smo v uredništvu videli.

► Ne za nadzorni svet, ne za upravo, ne za uredniške katekoreli časopisne hiše nism izbirali ljudi.

Ko se je Pivovarna Laško začela čutiti dovolj močno, ko so ugotovili, da ne potrebujejo več dogovora z vami, je to nenapisano pogodbo razdrila. Vaš odziv je bil jezen in tudi vaše mnenje o njej in Delu se je hitro spremenilo.

► Gospod Repovž. Vi ste o tej zgodbi napisali v našem časopisu veliko neumnosti. Prebral sem nekaj vaših uvodnikov, ko sem se pripravil na ta intervju. Vi temu očitno verjameste. Ne mislite pa, da so to kar vsi

kupili. Ne postavljajte mi torej vprašanj na osnovi stvari, ki ste si jih sami izmislili.

No, sprejemam ta vaš odgovor. Jaz si izmišljujem. Pa je možno, da si izmišljujete toliko različnih novinarjev: Ervin Hladnik Milharčič, Matija Grah, Borut Mekina, Darijan Košir, Vida Petrovčič, Lado Ambrožič ...

► Dopuščam to možnost. V Sloveniji obstaja 560 novinarjev, med drugimi so tudi novinarji revije Ciciban, ki so podpisali, da bo predsedovanje Slovenije EU pod to vlado pomenilo nevarnost za EU. Podpisali z vami vred.

Da, oba sva podpisala novinarsko peticijo.

► Danes smo septembra 2008, predsedovanje je za nami. Je Slovenija ogrozila Evropo?

Ne.

► No, vidite. Tudi 560 novinarjev se lahko zmoti.

Če ste vi predsednik vlade in imate pred sabo peticijo 570 ljudi, ki trdijo, da se v novinarskih hišah dogajajo stvari, ki so popolnoma nesprejemljive, bi moral biti to za vas alarm. Vaš odziv je bil napad.

► Zdjaj pa se morate odločiti, ali naj se vlada vmešava v medije ali ne. Če ste podpisali, da se nekaj dogaja v medijih, da so novinarji izpostavljeni pritiskom, ne morate pričakovati, da bo vlada to rešila, če po drugi strani zahtevate, da se vlada ne vmešava. Zakaj bi to mene prizadelo? Nimam nobene pristojnosti nad katerimkoli uredništvom. Me je pa prizadelo to, da je šel na stotine tujih naslovov stavek, ki sem ga prej citiral. To se ni zgodilo šv v nobeni evropski državi nekaj mesecev pred njenim predsedovanjem.

O vmešavanju oblasti v delovanje medijev so spregovorili na primer tudi italijanski novinarji.

► Nikoli pred njihovim predsedovanjem in nikoli na tak način. Nikoli ni pisalo, da bo predsedovanje Italije EU pomenilo nevarnost za EU. Pokažite mi podobno peticijo, ki bi jo podpisalo 500 italijanskih novinarjev.

Če bi peticijo podpisalo 500 italijanskih novinarjev, kaj bi vam to pomenilo? Bi rekli, da so zavedeni in zaslepljeni?

► Poglejte, to se ni zgodilo. Kaj bi vam pomenilo, če bi komet padel na Mladino?

Pa ste pripravljani razmisliti o spremembah zakonodaje, dati ta problem v javno razpravo in najti širok kon-

senz, da se ti konflikti, ki so nastali, rešijo?

► Da obstaja latentni konflikt med oblastjo, med vlado in med mediji, je normalno stanje v demokraciji. To, kar vi zdaj predlagate, pa je ne-normalno stanje, kakršno je bilo v prejšnjih 12 letih, ko je večina medijev pretežno hvalila vlado in kritizirala opozicijo. Poglejte samo vaš tednik. Mi smo bili 12 let v opoziciji. V tem času ste v Mladini na moč račun objavili najmanj desetkrat več kritičnih člankov, zanimivih fotografij in fotomontaž, tudi zelo žaljivih, kot na račun aktualnih predsednikov vlade. Da se danes ne strinjamo in da vi kritično pišete o vladi, jaz pa kritično mislim o vas, je povsem normalno. Ker mediji so zato, da kontrolirajo oblast, ne pa opozicijo.

Ni tako preprosto. Mediji ne kritizirajo samo oblasti, ampak tudi drugo politiko in politike, zlasti ko zastopajo ekstremna stališča. V sosednji Avstriji mediji kritizirajo Jörga Haiderja in njegova stališča, pa čeprav je v opoziciji. Ne gre za vprašanje, kdo je na oblasti ali v opoziciji, temveč kaj zagovarja in kaj dela.

► Me primerjate s Haiderjem? Nikakor. Poudarjam pa, da so bila vaša stališča in ravnanja taka, da je bila kritika upravičena.

► Tudi opozicijo je treba kritično ocenjevati. Toda to razmerje ne more biti 1 : 10 ali 1 : 100 v korist vlade. Preštete udarne teme in naslovne članke v Mladini v času, ko sem bil jaz v opoziciji, in kritične članke, naslovice in udarne teme proti taktičnim vladam in boste videli, kakšno razmerje ste imeli. To ni bilo normalno stanje. Da me zdaj kritizirate, ko sem predsednik vlade, ko imamo odgovornost v rokah za to državo in ko smo del oblasti, ki mora biti vedno pod nadzorom, je stokrat bolj normalno stanje.

Tega razmerja ni mogoče tako poenostaviti. Spomnimo se vašega tiskovnega predstavnika Jerneja Pavlina in njegove prepovedi dajanja izjav Mladini.

► Pavlin je odstopil zaradi tega. Pri vas pa ni nihče odstopil zaradi tega, ker ste večino časa kritizirali opozicijo in hvallili vlado.

Zakaj niste začeli boja proti tajkunom že prej, ampak šele v zadnjem letu?

► O tem problemu govorim, že odkar traja slovenska tranzicija! Govoril sem o tem, ko se je ukinjala SDK, ki je stopila na prste tistim, ki so v

Glede prihodnosti niso povedali nič. Vsi trije skupaj so en sam napovedni stavek z dvopičjem. Brez nadaljevanja.

prvem valu tranzicije »pobasali« ogromno nekdanjega družbenega premoženja. Namesto da bi se to sankcioniralo, so se uklinile institucije, ki so to razkrivale. Če pa me sprašujete, zakaj v času te vlade ni bilo že prej rezultatov, pa lahko ponovno povem. Ta vlada je dobila v roke institucije, ki se niso bile sposobne spopadati z najbolj sofisticiranimi oblikami gospodarskega kriminala. Potrebna so bila usposabljanja, kadrovske menjave, šolanje, reorganizacije. In te institucije so začele delovati bistveno prej, preden so prišli prvi rezultati. Preiskave tudi težkih oblik gospodarskega kriminala so bile začete najmanj leto prej, preden je bila jeseni lani izredna seja državnega zbora.

Da je **Boško Šrot** naredil prevzem Pivovarne Laško, je bilo jasno poleti 2006. Takrat je odkupil potrebne lastniške deleže od državne NKBM. O tem so pisali mediji, predsednik uprave NKBM je vedel, komu prodaja. Vi pa ste reagirali šele čez leto dni - čeprav je bilo to jasno že prej.

► To ni res. Prevzem Pivovarne Laško se je dejansko začel tisti dan, ko je prevzemnik začel parkirati delnice in pripravljati sredstva.

Ključno se je odvil poletje 2006.

► Ah, dajte no! Ta človek je najprej moral priti na pozicijo, da je sploh obvladal proces, ki mu je omogočil, da je izkoristil to situacijo. To se je zgodilo takrat, ko je bil postavljen za prvega človeka Pivovarne Laško. To se ni zgodilo 2006. V objavo prevzema pa je šel gospod Šrot zaradi tega, ker so regulatorni organi pod novim vodstvom začeli delovati in začeli odkrivati njegova parkirišča. Zato je moral objaviti prevzem, drugače ga še vedno ne bi in bi vaši kolegi še danes pisali po časopisih, da je najbogatejša Slovenka neka gospa Rakovič, ki ima v lasti Kolonela.

Vi veste, da so bili to cinični zapisi stanja. Andrej Plahutnik, direktor urada za varstvo konkurence, in Neven Borak, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev, vas nista obveščala o dogajanju?

► Plahutnik in Borak sta bila človeka na čelu dveh pomembnih institucij, kamor sta bila imenovana v času prejšnje oblasti - verjetno zato, da se ne bi nič naredilo. Eden je končno sam odstopil, drugi pa je hotel ostati celo še naslednji mandat in se je pritožil še potem, ko je bil njegov naslednik že izbran.

A seja državnega zbora, na kateri ste izpostavili problem tajkunov, je bila novembra lani. Torej sta kljub temu že onadva zakleza delovali?

► Na katero sejo mislite?

Na sejo novembra lani, po predsedniških volitvah.

► Takrat jaz nisem govoril o tajkunih.

Seveda ste. Kazali ste hobotnice lastništva medijev, govorili o »tajkunsko-političnih povezavah, ki s kriminalnimi dejanji še naprej razpredajo lovke po celotnem nacionalnem tkivu in brezramno bogatijo«.

► To je bil čas, ko je gospod Šrot trdil, da on ni lastnik Pivovarne Laško.

Da je bil na skrivaj izveden menedžerski prevzem, se je v medijih pisalo že več kot eno leto. Vi ste vendar predsednik vlade in imate več informacij.

► Bi moral brati medije, da bi te stvari izvedel? Mi smo šele naknadno ugotovili, da je NLB, ki je tretjnjsko v državni lasti, dala kredit ali garancijo za del tega prevzema. To garancijo je dala uprava brez vednosti in soglasja nadzornega sveta.

Nobena dvoma ni, da se je parkiranje lastništva Pivovarne Laško začelo že prej, leta 2003. A v času odločilnega dogodka leta 2006 je bil na čelu NKBM Matjaž Kovačič, ki ga je postavila vaša vlada.

► NKBM ni dala garancije za najem kredita Pivovarni Laško v času prevzema, dala ga je NLB.

Gre za vprašanje prodaje deležev. Dejstvo je, da so odločile deleže v Mercatorju, v Pivovarni Laško, tudi v Duilu, Pivovarni Laško in povezanih družbah prodale banke v državni lasti in državnega sklada.

► Ni se prodajalo le Pivovarni Laško in ni se začelo s prihodom te vlade. Poleg tega je do razkritja dejstva, kdaj je lastnik Kolonela, pivovarna vjelala kot trdno slovensko podjetje z dokaz razpršenim lastništvom, kjer so zraven mali delničarji in kjer se menedžerji niso osebno okoristili. Gospod Šrot pa se je predstavljal kot gospodni direktor, ki hodi na dopust kampirat in ki je v bistvu reven.

Da je zgodba s Kolonomelom le zakrivanje pravega lastništva, res ni bila skrivnost. Zoran Jankovič se je meseci prej šalil, da bodo Rakovičevi zrasli brki.

► To sem slišal. Ampak od gospoda Jankoviča sem slišal že toliko stvari, ki ne držijo.

Nenavadno res. Pa mediji so toliko

pisali, vi, predsednik vlade, pa niste vedeli ...

► Mediji so pisali. Kakšen argument. Vi ste napisali v svoji zgodovini že toliko stvari, ki so dobile brke. Ne govorite mi o tem, kaj je pisalo v medijih. Dejstvo je, da nobena institucija do takrat, ko je prišlo do samorazkritja, ni dala nobene relevantne informacije o tem, kdo je dejansko lastnik Kolonela. Gospo Rakovič so razglasili za najbogatejšo Slovenko ...

... s tem je revija Menedžer cinično prikazala stanje ...

► ... in če bi takrat omenil gospoda Šrota kot dejanskega lastnika, bi me verjetno tožil. Kot me toži zdaj. Ni moja naloga, da se s tem ukvarjam. Nobena dvoma ni, da je prav, da je šla policija v interno preiskavo dejstva, da se ni odzvala na depešo iz Avstrije v primeru Patria. Se strinjate s tem?

► Se strinjam. Poročilo o rezultatih te preiskave je zanimivo. Očitno pa je, da je policija to interno preiskavo naredila šele potem, ko je časopis Dnevnik depešo objavil in s tem potrdil njen obstoj.

► Ne, ni res. Ravno poročilo o nadzoru je pokazalo, da za zamudo minister ni vedel in da tega ni vedel niti direktor policije. Odgovor na to zahtevo iz Avstrije je bil dan z zamudo maja letos - o tem pa ne direktor policije ne minister nista bila obveščena. Ravno to je tisto, kar dela to zgodbo čudno. Noben od njiju ni bil obveščeno. To ne izpodbijno dejstvo.

Tožilstvo in policija trdita, da že dajl časa sodelujeta s finskimi preiskovalnimi organi. Želite reči, da niso vedeli, kaj je osnova preiskave? In da noben finški preiskovalec ni omenil depeše, osnovnega dokumenta, zaradi katerega to sploh delajo?

► Depeša ni izvor tega, ta depeša se je nanašala na sum pranja denarja. Depeša govori o tem, da so bile med avstrijskim in kanadskim državljanom izvedene transakcije, ki niso bile izvedene v Sloveniji.

Ni res. V depeši, bila je objavljena v vseh medijih, jasno piše, za kaj gre: za sumljive denarne transakcije v višini 2,3 milijona evrov, ki so povezane z nakupom oklepnikov Patria v Sloveniji.

► Očitno imate več informacij od tistih, ki so delali poročilo. A to ne spremeni dejstva, da je zadeva čudna. Prvič zato, da je nekdo založil depešo. Drugič, ker je bil z zadevo

seznanjen nek drug državni organ, ki je po svojih linijah raziskoval, ni pa policije opozoril na to, da se neka kaj dogaja, pa bi verjetno moral, saj je to njegova zakonska dolžnost. Ko se je z zamudo odgovorilo na depešo, ni stekla nobena akcija, preiskava. Pa bi morala steči. Tožilci pa so se v zadevo vključili v času, ko je bil odgovor že dan. Odgovor je bil dan maja. In v odgovoru je pisalo, da ni nobenih indiciev, da bi ta nakazila šla v Slovenijo.

Vi ste rekli v parlamentu, da so našli neke papirje, skice, kako priti na slovenski trg. Kako ste lahko vi o tem govorili? Saj kot premier ne morete in ne smete biti obveščeni o vsebini policijske preiskave. Od kod ste to izvedeli?

► V parlamentu sem jasno povedal, od kje mi te informacije. Poglejte magnetogram.

Niste jasno povedali. To ste lahko izvedeli le od policije.

► Ta namigovanja so bila večkrat objavljena v Dnevniku. Naj torej ponovim: to informacijo imam iz Finske.

Od finskega predsednika vlade?

► Ne. To informacijo pač imam. Iz Finske. Mi smo komunicirali s Finsko, marsikaj smo razčistili v tem času. In v teh kontaktih sem izvedel tudi to, kar sem povedal v parlamentu. Ne vem, zakaj bi bilo to sporno. Marsikaj drugega je. V nekem časopisu je na primer pisalo, da je bil slovenski policiji poslan splek ljudi, ki jih želijo finski kriminalisti zaslišati - in to 16 dni prej, preden je bil sploh poslan. Naslednje vprašanje je zadnje.

Zakaj pred volitvami tako poudarjate, da potrebujete visoko zmago? Namignili ste, da se bojite, da bi vam zmago ukradli. Se bojite, da ne boste imeli partnerjev?

► Mi potrebujemo zmago z veliko razliko iz dveh razlogov. Prvi je vsebinski. Želimo sestaviti široko razvojno koalicijo. Za tako široko razvojno koalicijo je potreben temelj, to je stranka, ki ima močno podporo v parlamentu. Drugi razlog ste sami navedli. Res je - v Sloveniji so stranke iz naše politične konkurence, kjer govorijo samo o tem, kako bodo sestavili vlado, tudi če izgubijo volitve. Nastopajo z eno samo točko programa. Kako priti na oblast. Glede prihodnosti niso povedali nič. Vsi trije skupaj so en sam napovedni stavek z dvopičjem. Brez nadaljevanja. X